

Összefoglaló a szakmai konferenciáról

TOP_Plusz – 4.1.1 – 23 – Egészséges utcák program

Egészséges Utcák Konferencia

Köszöntők

Dr. Salamin Géza
Magyar Urbanisztikai Társaság
elnök

Erő Zoltán
Budapest Főváros Főpolgármesteri Hivatal,
főépítész

Szaló Zsófia
Közigazgatási és Területfejlesztési Minisztérium

*Élhetőbb városi környezet megteremtése –
támogatási lehetőségek a Fővárosban (2021-2027)*

Rab Judit
Budapesti Közlekedési Központ

*Egészséges utcák és fenntartható
közlekedésfejlesztés*

Jánoss-Gaál Anna
Budapest Főváros Főpolgármesteri Hivatal

*Az Egészséges Utcák pályázat céljai és
szakmai elvárásai*

Lukács Máté
Járókelő

*Mire figyelünk, ha valóban egészséges
utcákat szeretnénk létrehozni a kerületünkben*

Dr. Teveli-Horváth Dorottya
Urbavis

*Érdekek összehangolása és társadalmi
részvétel a városi főutcák kontextusában*

Kérdések és válaszok

Kerekasztal-beszélgetés az előadókkal

Egészséges Utcák Konferencia

Érdekek összehangolása és
társadalmi részvétel a városi
főutcák kontextusában

Teveli-Horváth Dorottya, PhD

Kik vagyunk?

urbavis

társadalomkutatás
közösségi tervezés
stratégiai tanácsadás

Társadalomkutatás

Komplex, kvalitatív és kvantitatív elemzések tervezése és megvalósítása.

Közösségi tervezés

Helyi kihívások kezelése a részvételi technikák és a design thinking ötvöztetésével.

Stratégiaalkotás

Települési és ágazati stratégiák, akciótervek készítése és társadalmazása.

Kik vagyunk?

- humánökológusok vagy közgazdászok?
- civilek vagy vállalkozók?
- össze szeretnénk kapcsolni ezeket a világokat
- önkormányzatok megértése, „településpszichológia”

Főutcamenedzsment

- helyi érdekcsoportok professzionális koordinációja a helyi gazdaság és közösség fejlődése érdekében
- célja a városi terek, utcák gazdasági-közösségi funkciókkal való megtöltése, alternatíva nyújtása a bevásárlóközpontok kínálata, stílusa helyett és mellett – mindez participatív módon, a lakosság, a helyi érdekeltek bevonásával
- területei:
 - fizikai városszövetbe való beavatkozás
 - közlekedésfejlesztés
 - ingatlanfejlesztés
 - kiskereskedelem-fejlesztés
 - program- és kampányszervezés, eseménymarketing

Önkormányzatok

- kulcsszereplők – óriási érték és potenciál
 - helyi érintettség
 - társadalmi bizalom
 - integrátor szerep
- stakeholder-szemlélet – „mi az érintettek fájdalma?”
- társadalmi bizalomhiány – túlszabályozottság – motivációhiány és passzivitás
- pénzügyi források – innováció, kreativitás, vertikális helyett horizontális együttműködés

Közös vízió

- élhető, sétálható városi alközpontok
- 15 perces város, kompakt város
- nemhelyek helyett helyek

a köztéralakítás mégis nagyon nehéz

Köztérátalakítások sikertényezői

1

A teljes folyamaton átívelő részvétel

2

Hosszú távú stratégia és motiváció

3

Taktikai megoldások

4

Vizuális meggyőzőerő és narratíva építése

5

A jó gyakorlatok a részletekben rejlenek

6

Tesztelés, mérés, monitorozás

urbavis

Köszönöm szépen a
figyelmet!

urbavis

társadalomkutatás
közösségi tervezés
stratégiai tanácsadás

www.urbavis.hu

urbavis@gmail.com

Kérdések az
előadókhöz

1. Egészséges utcák és célcsoportok

- A pályázó kerületi önkormányzatok hogyan tudják szerves működésük részévé tenni az egészséges utcák szemléletet?
- A fiatal generációkra hogyan lehet adaptálni az egészséges utcákat? A különböző generációk preferenciáit hogyan lehet ilyen kontextusban értelmezni?
- Kerületünkben nagy az idősebb korúak aránya. Fontosnak tartjuk, hogy a közterületi fejlesztéseinkkel segítsük elő biztonságos közlekedésüket. Kapcsolódik-e a közterületek demensbarát kialakítása a programhoz?

2. Kék-zöld infrastruktúra és közművek

- Kék-zöld infrastruktúra knowhow
- „A klímaváltozás növényei”
- Elöregedő fák esetében sokszor muszáj kivágni fákat, azonban a közművek védőtávolságainak betartása mellett nem lehet újat telepíteni ugyan arra a helyre, milyen jó gyakorlattal lehet ezt a problémát áthidalni?

3. Adatforrások

- Milyen adatok szükségesek ahhoz, hogy könnyebb legyen a várostervezők dolga?
- Milyen mértékben állnak rendelkezésre automatizálható (okosváros) adatforrások a budapesti vagy egyéb magyar települések utcáinak Healthy Street Index osztályozására? Forgalmi adatok, környezeti adatok, térinformatikai adatok etc.
- Iskolautcák kialakításának jogszabályi környezete, kapcsolódó hatóságok és szükséges engedélyek.

4. Bevonás, lakossági ellenállás kezelése

- Jó gyakorlatok a közösségi tervezésben
- A parkolóhelyek megszüntése, forgalomkorlátozás miatt várható lakossági ellenvéleményt hogyan lehet kezelni?
- Hogyan vegyük figyelembe a kisebb, de hangos ellenzőtábor véleményét?

5. Gyakorlati kérdések

- Miért vannak hátrányban a pontozásnál a gyűjtőút hálózati szerepű, de csak kétszer egy forgalmi sávok utcák? Másképp: miért csak a jelzőlámpás csomóponti kialakítás lehet egy gyűjtőútnál jó megoldás?
- Belvárosi területen kívüli, "zöldebb" közterületű kerületek, milyen módon tudnak jobban szerepelni a pályázatokon? Lesz-e lehetőség arra, hogy nem csak egy-egy utcára, utcaszakaszra vonatkozzanak a pályázatok, hanem akár egy összefüggő területre, ahol az egymással párhuzamos és merőleges utcák együtt kaphatnak értékelést és támogatást ezáltal egy összefüggő koncepció tud megvalósulni?
- Egy pályázatban lehetséges-e egymást keresztező utcák bevonása?
- Az iskolautcák kialakításának mi a jelenlegi jogszabályi környezete, melyek a kapcsolódó hatóságok és engedélyek?
- Pontosan mit jelent az "egy utca" definíció: Azonos név, több hrsz. lehet-e? A keresztező utca más hrsz. megszakíthatja-e a projektet?

Egészséges Utcák Konferencia

Élhetőbb városi környezet megteremtése – támogatási lehetőségek a Fővárosban (2021-2027)

Szaló Zsófia
osztályvezető

Közigazgatási és Területfejlesztési Minisztérium

Területfejlesztési Operatív Programok Irányító Hatóság
Stratégiai Tervezési és Értékelési Főosztály

Fenntartható Városfejlesztési Osztály

BEVEZETÉS

I. FENNTARTHATÓ VÁROSFEJLESZTÉSI (FVS) ESZKÖZ A TOP PLUSZ KERETÉBEN

II. FVS TERVEZÉS ÉS FORRÁSFELHASZNÁLÁS BUDAPESTEN

III. KÖZTERÜLET-FEJLESZTÉSEK BUDAPESTEN

- TOP_Plusz-4.1.1-23
- TOP_Plusz-4.1.2-23
- TOP_Plusz 4.1.3-23

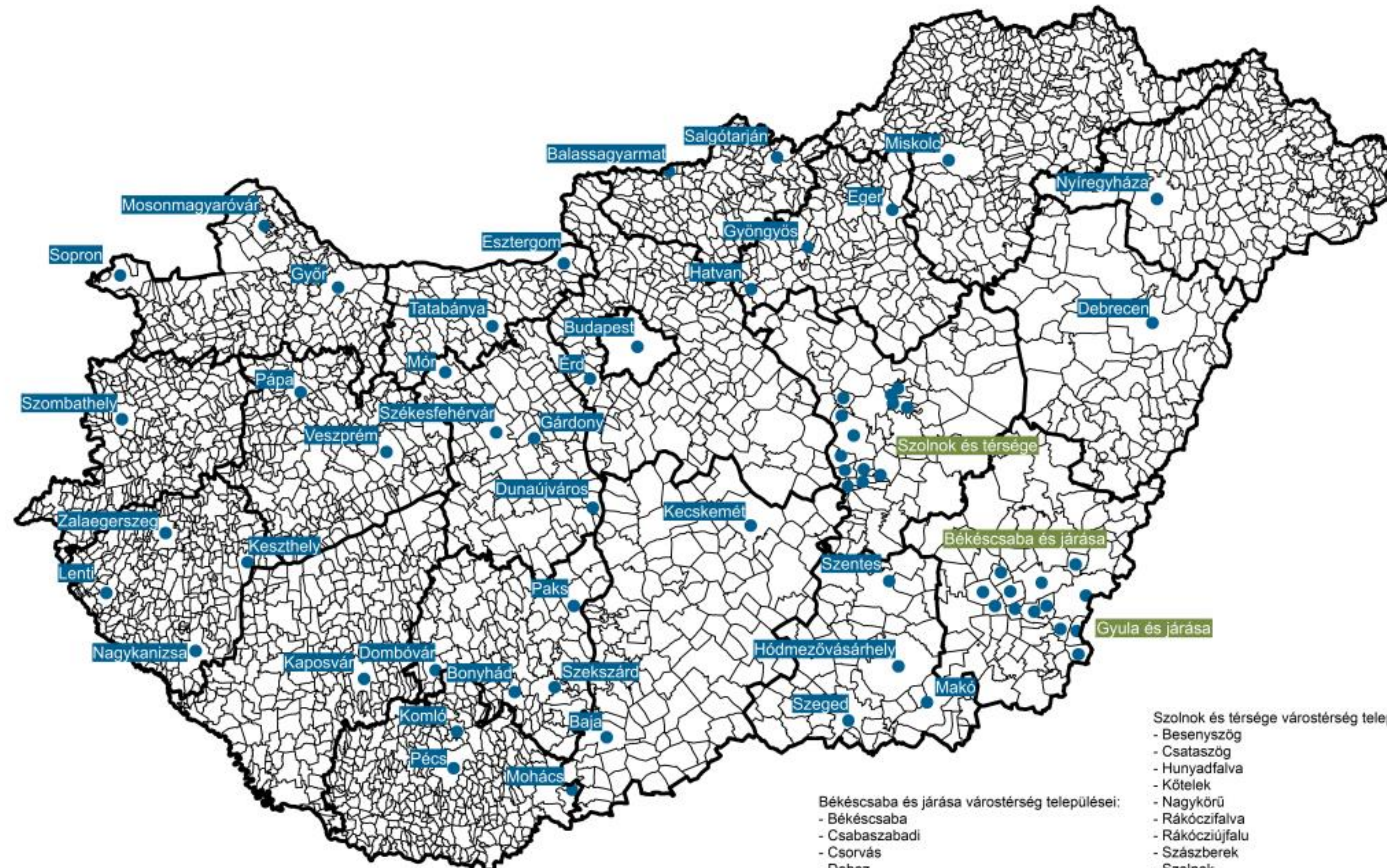
IV. TOP_Plusz- 4.1.1-23 EGÉSZSÉGES UTCÁK PROGRAM

FVS TERVEZÉS

- ❑ **ERFA rendelet 11. cikke:** a tagállami ERFA keret 8%-át fenntartható városfejlesztési célkitűzésre szükséges fordítani;
- ❑ **Forrásfelhasználása** integrált, helyi stratégiák szerint történhet;
- ❑ **Helyi hatóságnak,** azaz a városnak kell kiválasztania a projekteket → szerepelteti a területi stratégiában (kiemelt) / projektek későbbi kiválasztásába bevonásra kerül (standard).

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2021/1058 RENDELET 11. CIKK SZERINTI FENNTARTHATÓ VÁROSFEJLESZTÉS ESZKÖZRE KIJELÖLT FVS VÁROSOK ÉS VÁROSTÉRSÉGEK

Gyula és járása várostérség települései:

- Elek
- Gyula
- Kétegyháza
- Lőkősháza

Békéscsaba és járása várostérség települései:

- Békéscsaba
- Csabasabadi
- Csorvás
- Doboz
- Gerendás
- Kétsoprony
- Szabadkigyós
- Telekgerendás
- Újkígyós

Szolnok és térsége várostérség települései:

- Besenyszög
- Csataszög
- Hunyadfalva
- Kőtelek
- Nagykőrű
- Rákóczi falva
- Rákócziújfalu
- Szászberek
- Szolnok
- Tiszajenő
- Tiszavárkony
- Tószeg
- Vezseny
- Zagyvarékas

FVS TERVEZÉS ÉS FORRÁSFELHASZNÁLÁS BUDAPEST FŐVÁROSBAN

□ Budapest integrált területi programja (ITP) az 1196/2023. (V. 15.) Korm. határozat keretében került jóváhagyásra, ezzel egy időben az „**Otthon Budapesten**” - **Integrált Településfejlesztési Stratégia** kiegészítésre került a **Fenntartható Városfejlesztési (továbbiakban: FVS) eszközben szükséges tartalommal**, így a Főváros részéről elkészültek a TOP Plusz végrehajtásához szükséges stratégiai dokumentumok.

□ Budapest főváros a fenntartható városfejlesztési eszköz keretében jogosult **összesen 83,562 Mrd Ft TOP Plusz forrást megtervezni** a TOP Plusz 4. és 5. prioritási tengelyén, mint a fejlett Budapest régió egyetlen területi szereplője.

Budapest főváros teljes forráskeret (Ft)	83 562 000 000
4. prioritástengely (ERFA) Budapest infrastrukturális fejlesztések (Ft)	59 260 000 000
5. prioritástengely (ESZA+) Budapest humán fejlesztések (Ft)	24 302 000 000

BUDAPEST INFRASTRUKTURÁLIS FEJLESZTÉSE – 4. PRIORITÁS

Felhívás azonosító jele	Felhívás címe	Felhívás keretösszege (Mrd Ft)	Projekt-kiválasztási eljárásrend
TOP Plusz-4.1.1-23	Egészséges utcák program	24,16	területi (standard)
TOP Plusz-4.1.2-23	Bringasztráda program	6,00	területi (kiemelt)
TOP Plusz-4.1.3-23	Komplex klímaadaptációs és közterület-megújítási program	19,60	területi (kiemelt)
TOP Plusz-4.2.1-23	Lakásügynökség – lakásállomány felújítása és bővítése	8,50	területi (kiemelt)
TOP Plusz-4.2.2-23	Szilárd tüzelésű háztartások átállítása, energiaszegénység enyhítése	1,00	területi (kiemelt)

BUDAPEST INFRASTRUKTURÁLIS FEJLESZTÉSE – 5. PRIORITÁS

Felhívás azonosító jele	Felhívás címe	Felhívás keretösszege (Mrd Ft)	Projekt-kiválasztási eljárásrend
TOP Plusz-5.1.1-23	Fővárosi Foglalkoztatási Paktum	2,80	területi (kiemelt)
TOP Plusz-5.1.2-23	A szociális szolgáltatások kapacitásainak megerősítése	6,90	területi (kiemelt)
TOP Plusz-5.1.3-23	Lakásügynökség-modell kialakítása	3,00	területi (kiemelt)
TOP Plusz-5.1.4-23	Lakhatási garancia program	7,40	területi (kiemelt)
TOP Plusz-5.1.5-23	Komplex támogatás a szolgáltatások összekapcsolásával	4,20	területi (kiemelt)

TOP Plusz-4.1.2-23 BRINGASZTRÁDA PROGRAM

- ☐ Rendelkezésre álló forrás: 6 000 000 000
- ☐ Pályázatok benyújtásának határideje: 2023. december 15. – 2025 december 31.
- ☐ Pályázók köre (konzorciumvezető): **BKK Budapesti Közlekedési Központ Zrt.**
- ☐ Konzorciumi tagok lehetnek:
 - ☐ **Budapest Főváros Önkormányzata** (GFO 321)
 - ☐ **Kerületi önkormányzatok** (GFO 321)
- ☐ A felhívás célja: A felhívás célja a kiemelt kerékpáros főhálózati elemek, ún. bringasztrádák megvalósításával a Budapesten belül kerékpárral megtett utak részarányának növelése, hozzájárulva az Otthon Budapesten Integrált Településfejlesztési Stratégiában és a Budapesti Mobilitási Tervben kitűzött célokhoz.
- ☐ Eljárásrend: **kiemelt**

TOP Plusz-4.1.3-23 KOMPLEX KLÍMAADAPTÁCIÓS ÉS KÖZTERÜLET-MEGÚJÍTÁSI PROGRAM

- ☐ Rendelkezésre álló forrás: 19 600 000 000
- ☐ Pályázatok benyújtásának határideje: 2023. december 15. – 2025 december 31.
- ☐ Pályázók köre (konzorciumvezető):
 - ☐ **Budapest Főváros Önkormányzata** (GFO 321)
 - ☐ **BKK Budapesti Közlekedési Központ Zrt.**
- ☐ Konzorciumi tagok lehetnek:
 - ☐ **Kerületi önkormányzatok** (GFO 321)
 - ☐ **Víziközműszolgáltatást ellátó többségi fővárosi önkormányzati tulajdonban lévő gazdasági társaság** (GFO 11, 57)
 - ☐ **Közszolgáltatást ellátó többségi önkormányzati tulajdonban lévő gazdasági társaság** (GFO 11, 57)
- ☐ A felhívás célja: A felhívás célja a Fővárosi Önkormányzat vagy tulajdonában álló cég által kezelt vagy tulajdonolt területek, közterületi használatra átadott területek, közutak és közterületek, nagyforgalmú főútvonalak, és a hozzájuk kapcsolódó területek mentén a gyalogos területek és mikromobilitási közlekedési területek, zöldfelületek komplex megújítása, bővítése, klímaadaptív humanizálása integrált településfejlesztési beavatkozásokkal, az éghajlatváltozással járó városi klímahatások mérséklése és a városi életminőség javítása érdekében, különös tekintettel a levegőminőségre, a hőszigetelésre, a szélsőséges csapadékvizek visszatartására és késleltetésére, a zöld infrastruktúra fejlesztésére, minőségjavítására.
- ☐ Eljárásrend: **kiemelt**

TOP_Plus-4.1.1-23 EGÉSZSÉGES UTCÁK PROGRAM

☐ Pályázók köre:

A felhívásra támogatási kérelmet nyújthatnak be: **Budapest Főváros kerületi önkormányzatai** (GFO 321)

A támogatási kérelem benyújtására **konzorciumi formában is** van lehetőség.

Konzorciumi partner lehet:

- ☐ Budapest Főváros kerületi önkormányzatai (GFO 321), vagy polgármesteri hivatalai (kötségvetési szerv) (GFO 325)
- ☐ Helyi önkormányzati költségvetési szerv (GFO 322)
- ☐ Nonprofit gazdasági társaság, szervezet (GFO 57; GFO 599), amelyben az állam vagy önkormányzat – együttesen vagy külön, közvetve vagy közvetlenül – 100%-os tulajdoni részesedéssel rendelkezik
- ☐ Vállalkozás (GFO 11), amelyben az állam vagy a helyi önkormányzat – együttesen vagy külön, közvetve vagy közvetlenül – 100%-os tulajdoni részesedéssel rendelkezik

TOP_Plus-4.1.1-23 EGÉSZSÉGES UTCÁK PROGRAM

☐ Önállóan támogatható tevékenységek:

A) Gyalogos- és kerékpáros közlekedés fejlesztése, a gépjárműforgalom csillapítása, akadálymentesítés

B) Zöld- és kékinfrastruktúra fejlesztése, ökológiai szempontok érvényesítése

C) Befogadó, közösségi aktivitást ösztönző közterületek létesítése

A projekt megvalósítása érdekében az A-C projektelemek közül a tevékenységek bármelyike tervezhető. Legalább 1 önállóan támogatható tevékenységet szükséges megvalósítani az A) pontnál felsorolt tevékenységek közül, és legalább 1 önállóan támogatható tevékenységet szükséges megvalósítani a B) pontnál felsorolt tevékenységek közül. Az önállóan támogatható tevékenységek az Egészséges Utcák szempontrendszer alapján meghatározott mérőszámokkal értékelendők.

A) Gyalogos- és kerékpáros közlekedés fejlesztése, a gépjárműforgalom csillapítása, akadálymentesítés

- ✓ gépjárműforgalmat, illetve annak sebességét csökkentő kialakítások, forgalomtechnikai beavatkozások
- ✓ szélesebb **gyalogos felületek** biztosítása, amely egyszerre biztosítja a gyalogos közlekedés és a közterületi funkciók helyigényét, legyen szó kereskedelmi és fogyasztás nélküli területekről
- ✓ a **gyalogos közlekedés lehetőségeinek fejlesztése keresztirányban** is, a gépjárműforgalom nagyságától függő kialakítással
- ✓ **kerékpárforgalmi létesítmény** kialakítása
- ✓ **akadálymentesítés**, egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása a gyalogos felületeken
- ✓ **kerékpárparkolás** fejlesztése, kerékpáros pihenők létrehozása
- ✓ meglévő kerékpárforgalmi létesítmények korszerűsítése
- ✓ **gépjármű parkolásra használt felületek** fentiek és a további kritériumok teljesítéséhez szükséges **racionalizálása, funkcióváltása**, city-logisztikát segítő rakodási pontok, várakozóhelyek kialakítása;
- ✓ **közlekedésbiztonsági beavatkozások** a jellemző forgalomnagyságoknak megfelelően (BKK egyedi vizsgálata alapján)

B) Zöld- és kékinfrastruktúra fejlesztése, ökológiai szempontok érvényesítése

A beavatkozások során használandó eszközök:

- ✓ fák, hősziget-hatás ellen árnyékoló és csapadékvisszatartásra is alkalmas fasorok ültetése; növényfelületek, biodiverzitás növelése; biológiai aktivitás érték növelése; csapadékvisszatartásra alkalmas növénykazetták létesítése, többszintes zöldfelületek kialakítása és az ehhez kapcsolódó közművek szükséges rendezése, kiváltása
- ✓ közműmentes zöld sávok biztosítása, közművek védőcsőtömbökbe, védőcsőkötegbe rendezése
- ✓ talajerózió-védelmi intézkedések, védő fasorok, cserjesávok, erózióvédő gyepesítések telepítése
- ✓ az utcához kapcsolódó teresedéseken aktív, de nem túlburkolt rekreációs zöldfelületek létrehozása
- ✓ zöldfelületek kialakítása és fenntartása a helyi lakosság bevonásával
- ✓ ökológiai rehabilitációk, fasorrekonstrukciók, meglévő, de kedvezőtlen körülmények között élő fák életkörülményeinek javítása (pl.: Stockholm Faültetési Rendszer, gyökércellás rendszer, meglévő fák élettérszélesítése)
- ✓ a csapadékmegtartást is szolgálva vízzáró burkolattal burkolt felületek csökkentése, csapadékvíz-visszatartásra, -hasznosításra és lefolyáskésleltetésre alkalmas „szürke” és „kék” infrastruktúra kialakítása (pl.: szikkasztó alagút, ideiglenes felszíni természetközeli tározó, lefolyáskésleltető medence, vízáteresztő burkolat)
- ✓ ivókút létesítése a Felhívás 2.3. II. 4. pontjában foglalt elvárások szerint
- ✓ párologtató vízfelületek növelése elsősorban csapadékvíz-felhasználással, ehhez szükséges építési, gépészeti fejlesztésekkel

C) Befogadó, közösségi aktivitást ösztönző közterületek létesítése

A beavatkozások során használandó eszközök:

- ✓ fogyasztásmentes kiülést, időtöltést biztosító utcabútorok, ülőhelyek, asztalok, beszélgető helyek kialakítása, hulladékgyűjtők elhelyezése, nap-, eső-, szélvédelmi kisebb építmények
- ✓ megfelelő közvilágítás, olyan közterek kialakítása, ahol az ember biztonságban érzi magát, az Egészséges utcák módszertan indikátor megfogalmazás alapján

Választható, önállóan nem támogatható tevékenységek

- ✓ **közterületi játékok** fiatalok és idősek számára egyaránt (játszóterek, sakkasztalok, stb.),
- ✓ **közösségi aktivitást** segítő helyszínek kialakítása,
- ✓ **köztéri installációk, vízinstallációk** elsősorban csapadékvíz és megújuló energia felhasználásával, egyéb közterületi aktivitást segítő elemek kihelyezése,
- ✓ sporteszközök, kondieszközök létesítése, **sport- és szabadidős tevékenységek** feltételeinek kialakítása,
- ✓ a környező üzletek, vendéglátó egységek számára **kitelepülési lehetőség** biztosítása a teresedések, korábbi útfelület átalakításával,
- ✓ a közterületet övező **kirakatok, önkormányzati helyiségek megújítása**, kinyitásához szükséges utcafronti arculat kialakításához szükséges építési munkák,
- ✓ kapcsolódó **közművek kiváltása, fejlesztése**, ha a kötelezően megvalósítandó elemekhez az nélkülözhetetlen,
- ✓ **közösségi közlekedés** fejlesztése, utasváró telepítés,
- ✓ közterületi **wi-fi hálózat** kialakítása,
- ✓ **automata forgalomszámláló** berendezés beszerzése
- ✓ ingyenes vagy díjfizetés ellenében használható **nyilvános illemhely** korszerűsítése, indokolt esetben új építése
- ✓ **rendezvényeket kiszolgáló infrastruktúra**,
- ✓ meglévő teresedések burkolatváltozással való **zöld közösségi térré formálása, átalakítása**, feltörhető burkolatok által közösségi tér kialakítása.

Kiemelt műszaki-szakmai elvárások

- A projekt megvalósítása érdekében projektenként **egy utca vagy utcaszakaszra** vonatkozó fejlesztések nyújthatók be az alábbiak szerint. Kivételt képeznek ez alól a tematikájukban összefüggő ún. iskolautcák.
- Olyan projektek támogatása a cél, amelyek támogatják a **mozgásban gazdag, aktív és mikromobilitásra épülő, így a gyaloglást és kerékpározást előtérbe helyező napi életvitelt**; amelyek támaszkodnak a városi életminőség javítását szolgáló **zöldinfrastruktúra előtérbe helyezésére, mennyiségi és minőségi fejlesztésére**; amelyek segítik kivédeni, illetve tompítani az emberi egészségre is veszélyes szélsőséges klimatikus hatásokat.
- Csak olyan esetben támogatható **ivókút létesítése**, ha a legközelebbi köztéri ivókút vagy közkút a belvárosban 250 méternél, a belvároson kívül 300 méternél messzebb található. (Ehhez segítséget az ivókút térkép ad: <https://budapest.hu/Lapok/2020/ivokut.aspx>.)
- **Nyilvános illemhely** létesítése és korszerűsítése abban az esetben támogatható, ha a fejlesztéssel érintett útszakasz 500 m-es környezetében nincs működő nyilvános illemhely.
- A projekt eredményeként keletkező új energiaigényt elsősorban **megújuló energiaforrásból** szükséges fedezni.
- A projekt keretében történő zöldinfrastruktúra fejlesztése során a tervezett növénytelepítés **nem eredményezhet közbiztonsági és közlekedésbiztonsági szempontból aggályos**, több oldalról zárt, átláthatatlan közterületi szakaszokat, takart közlekedési csomópontokat.
- Amennyiben az **üzemeltetést** nem a pályázó végzi, az üzemeltető kiválasztására csak nyílt, átlátható és megkülönböztetés-mentes módon, a vonatkozó jogszabályok betartásával kerülhet sor.

RÖVID ÖSSZEFOGLALÓ II.

❑ Benyújtási határidők:

- Támogatási kérelem benyújtása: 2023.12.15.-2024.09.30.

IDŐBELI ÜTEMEZÉS	HATÁRIDŐK
Megalapozó dokumentum	2024. június 28.-ig
Összevont Tervsúri jegyzőkönyv kiadás	2024. június 31-ig
Támogatási kérelem benyújtása	2024. szeptember 30-ig

❑ Indikátorok

- Támogatott célzott kerékpáros infrastruktúra ERFA / km / Közös kimeneti / RCO58
- Forgalomcsillapítással érintett utak hossza ERFA / km / Közös kimeneti / TPO16
- A célzott kerékpáros infrastruktúra éves felhasználói ERFA / fő/év / Közös eredmény / RCR64
- Városi területeken létrehozott vagy helyreállított nyitott terek ERFA / m2 / Közös kimeneti / RCO114
- Az integrált területfejlesztési stratégiák előkészítésében és végrehajtásában részt vevő érdekelt felek ERFA / db / Közös kimeneti RCO112

Az egészséges utcák program folyamatábrája

Pályázat

Szakmai
megalapozó
dokumentum

1. Összevont
Tervzsúri

**Döntés, eredményhirdetés,
támogatási szerződés**

Támogatási
kérelem

Engedélyezési
tervi szint

Megvalósítás

Mérföldkövek kidolgozása
- Engedélyezési folyamatok
- Kiviteli terv

2. Összevont
Tervzsúri

Köszönöm a figyelmet!

Egészséges utcák szerepe a fenntartható közlekedésben

Rab Judit

Építész, urbanista

Közterületfejlesztés és szabályozás vezető / BKK

Egészséges Utcák Konferencia 2024.03.12. / MUT

***Nehéz olyan közteret
tervezni, ami nem
vonzza az
embereket.
Figyelemre méltó,
hogy mégis milyen
gyakran sikerül.***

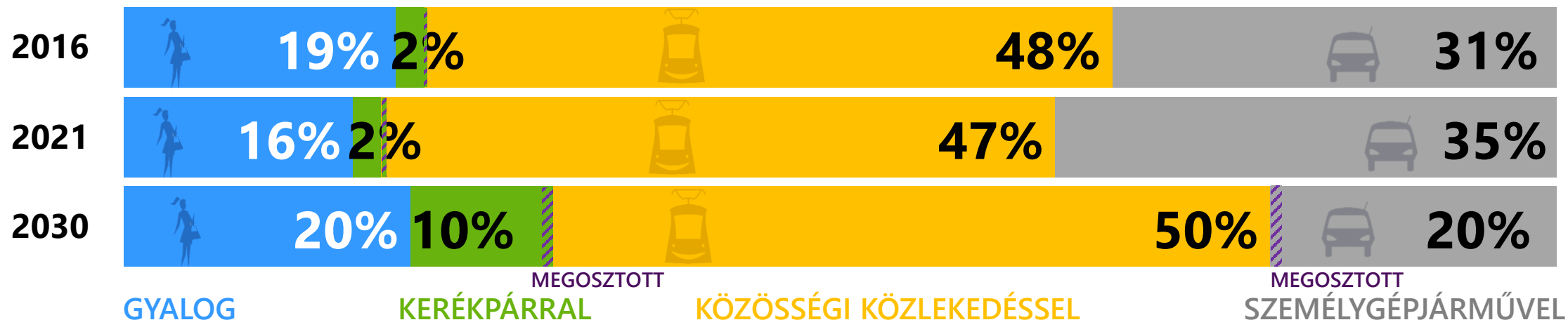
**William H. Whyte
City: Rediscovering the Center**

Stratégiai megalapozottság

- **Budapesti Mobilitási Tervben (BMT)** megfogalmazott fenntartható mobilitási célok és az épített infrastruktúra összehangolása – 2030-as modal split cél elérése

- **Élhető városi környezet**

- városfejlesztésbe integrált közlekedésfejlesztés,
- a közlekedési igények és módválasztás befolyásolásával,
- a környezetterhelés csökkentésével,
- az esélyegyenlőség erősítésével

Stratégiai megalapozottság

- **Közlekedésbiztonsági Stratégiában** kitűzött célok elérésének támogatása
- **Kerékpárforgalmi Főhálózati Tervben** javasolt fejlesztések műszaki paramétereinek rögzítése
- **Közúthálózati Tervben** meghatározott útkategóriák és azok elvárt műszaki tartalma

Gépjárműforgalmi szerep

Gyorsforgalmi/térségi
jelentőségű utak
50-70 km/h

Főutak
30-70 km/h

Gyűjtőutak
30-50 km/h

Helyi utak/utcák
20-40 km/h

Gépjárműforgalom mentes
utcák

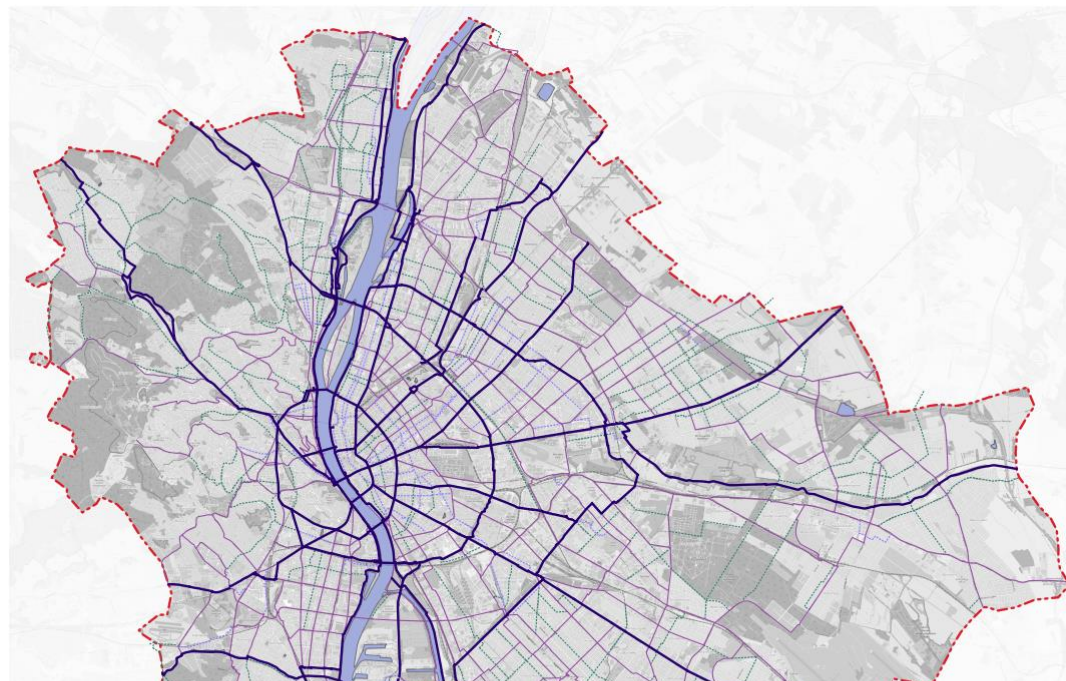
Autópálya bevezető 70-100 km/h	Térségi jelentőségű út 50-70 km/h	
Városi főút 50-(70) km/h	Városközponti főút 40-50 km/h	Emblematikus főút 30-40 km/h
Bekötő út 40-50 km/h	Kerületi gyűjtőút 30-(50) km/h	Kerületközponti utca 30-(40) km/h
Ipari utca 40 km/h	Lakó/Helyi utca 20-30 km/h	Kiemelt közterület csak célforgalommal 20 km/h
	Gyalogos- és kerékpáros övezet	Sétálóutca

Gyengye

Közepes

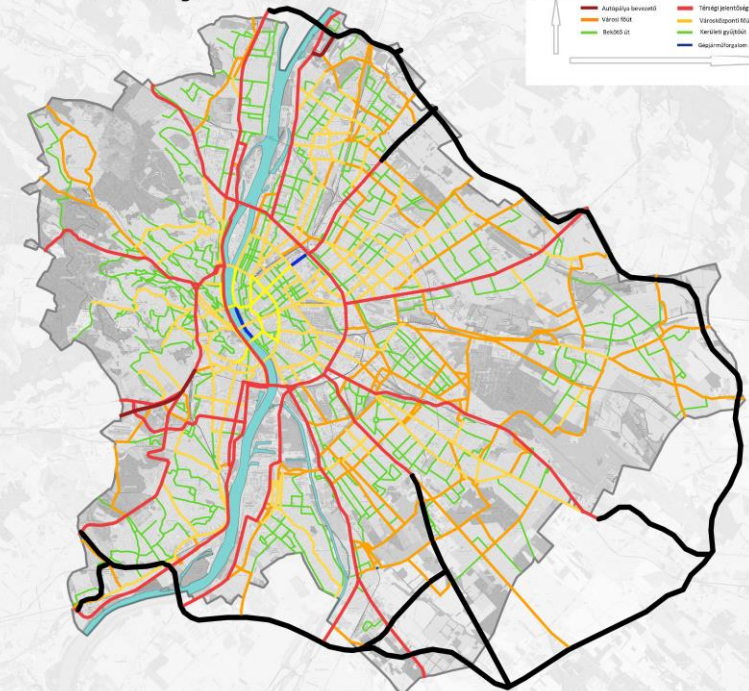
Erős

Közterületi szerep

Közutak hálózati funkciója - 2030

Jelmagyarázat

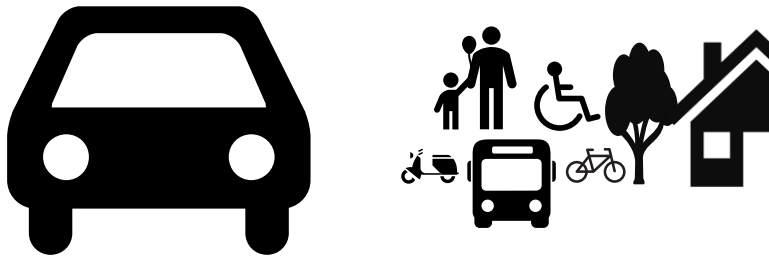
Helyzetkép a közterületeken

- Diverz környezet: eltérő **kihívások** – **eltérő válaszok**
- A városi terek **áthatolhatatlan**, túlszűfolt helyekké váltak, **multifunkcionális** használatukat gátolja a motorizáció és a parkolók
- A közlekedés szereplői közötti **konfliktusok** (gyalogosok – kerékpárosok – autósok)
- **Nincs egységes**, városszerte elfogadott **szabvány** - káosz
 - Keresztmetszeti kialakítás,
 - Csomópontok,
 - Szegélyek, burkolatok,
 - Utcabútorok és berendezések
- Elvárások szabványok híján **nem egyértelműek**

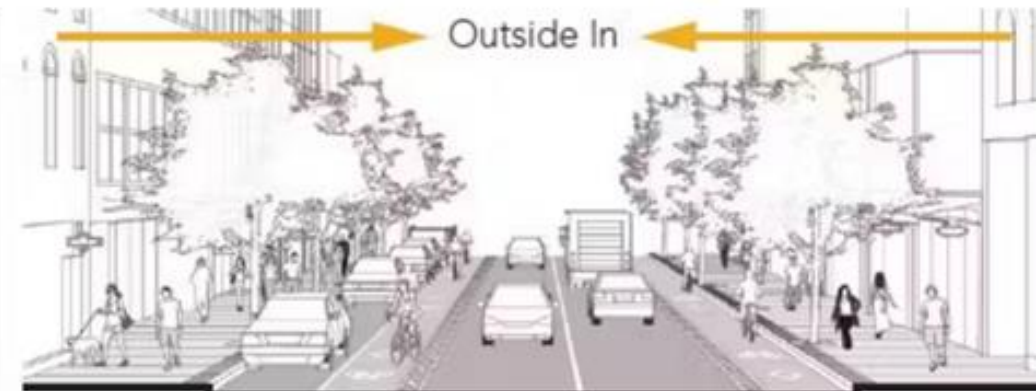

Paradigmaváltás a tervezésben

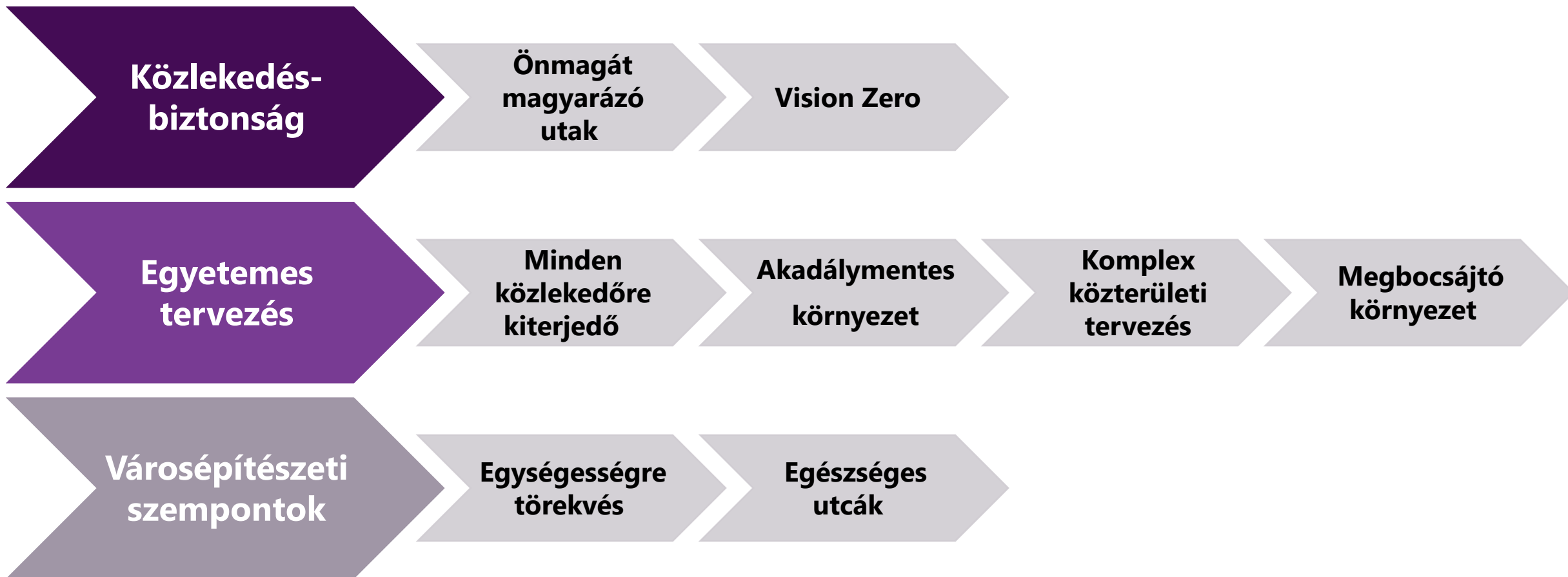
A motorizáció kora

Jelen - jövő

Tervezési útmutató / irányelvek

<https://bkk.hu/fejlesztések/kozteruletek-es-kozutak-tervezesi-utmutatoja/>

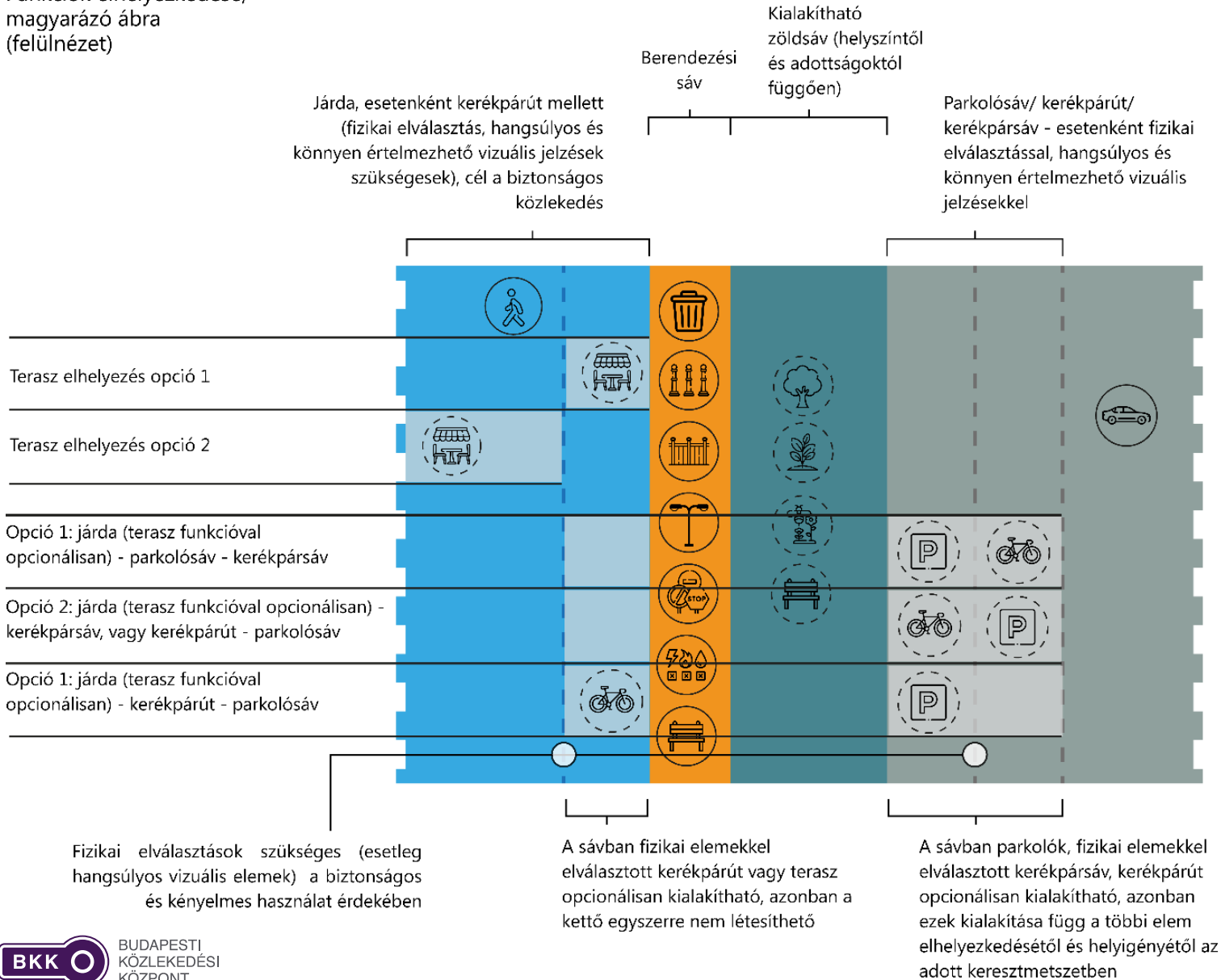
Az Utcamátrix és az „Egészséges utcák TOP+” pályázat kapcsolata

Gépjárműforgalmi szerep

Gyorsforgalmi/térségi jelentőségű utak 50-70 km/h	Autópálya bevezető 70-100 km/h	Térségi jelentőségű út 50-70 km/h	
Főutak 30-70 km/h	Városi főút 50-(70) km/h	Városközponti főút 40-50 km/h	Emblematikus főút 30-40 km/h
Gyűjtőutak 30-50 km/h	Bekötő út 40-50 km/h	Kerületi gyűjtőút 30-(50) km/h	Kerületközponti utca 30-(40) km/h
Helyi utak/utcák 20-40 km/h	Ipari utca 40 km/h	Lakó/Helyi utca 20-30 km/h	Kiemelt közterület csak célforgalommal 20 km/h
Gépjárműforgalom mentes utcák	Gyalogos- és kerékpáros övezet		Sétálóutca
	Gyengye	Közepes	Erős
	Közterületi szerep		

Az utcatípusok eszközkészlete

Funkciók elhelyezkedése,
magyarázó ábra
(felülnézet)

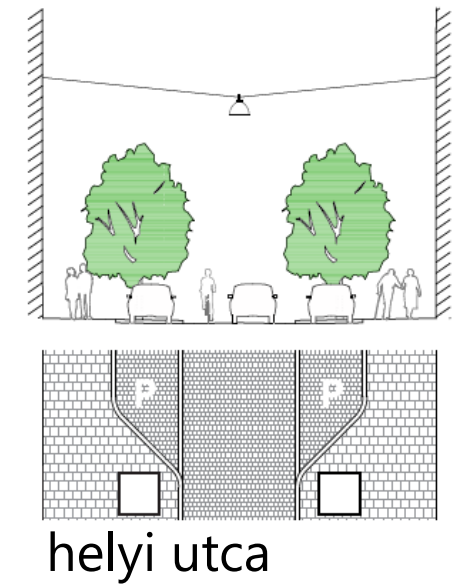
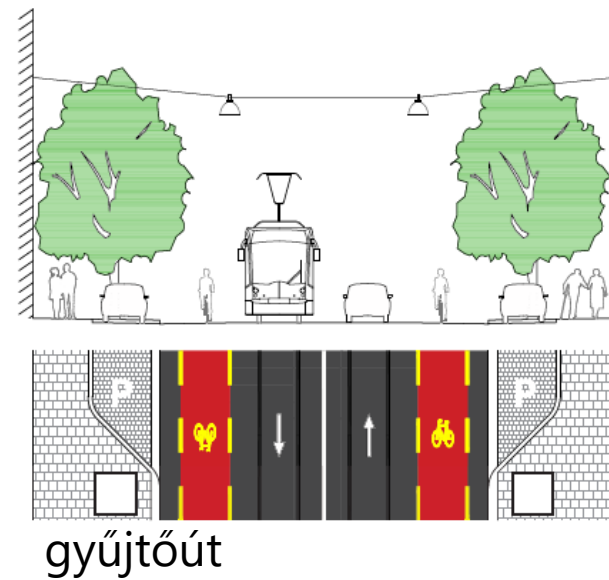
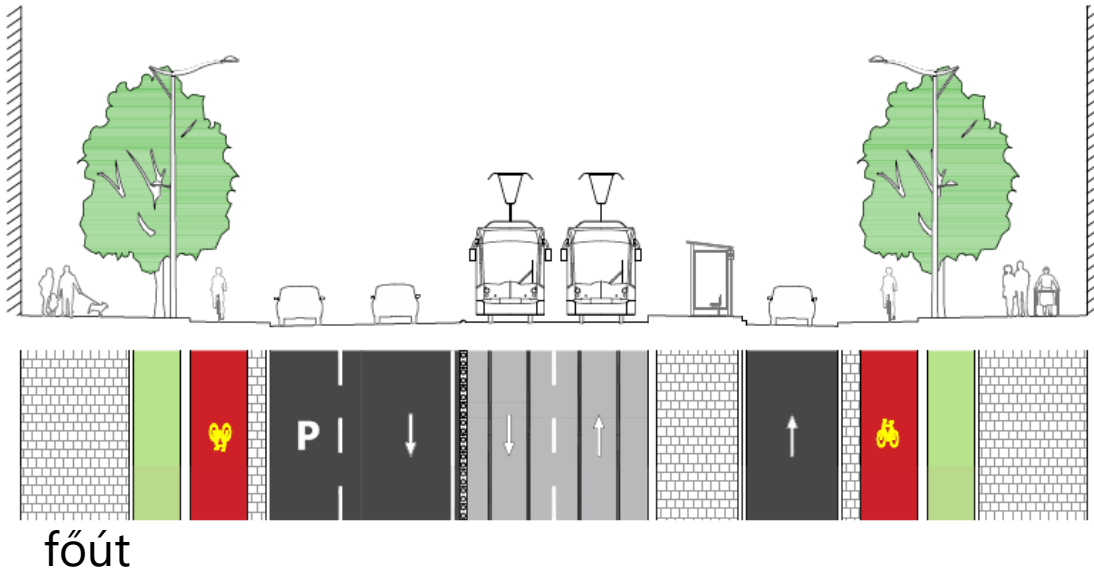

Jelmagyarázat

	Járda		Fizikai elválasztás, hangsúlyos megkülönböztetés szükséges
	Berendezési sáv		Útfelület/ járda folytatása
	Zöldsáv		Opcionális berendezési sáv
	Útpálya		Ajánlott vagy meglévő alapfunkció
	Szervízút		Opcionális funkció a környezeti és egyéb adottságok, illetve igények alapján
	Gyalogos forgalom		Korlát, egyéb elválasztó elem
	Gépjármű forgalom		Közművek, felszíni berendezések
	Kerékpáros forgalom		Közüvilágítás
	Parkoló		Utcabútor, pihenőhely
	Terasz		Fasor
	KRESZ táblák, egyéb táblák		Alacsony - közép magas cserje
	Pollerek		Évelők és egygyáriak
	Hulladékgyűjtők		

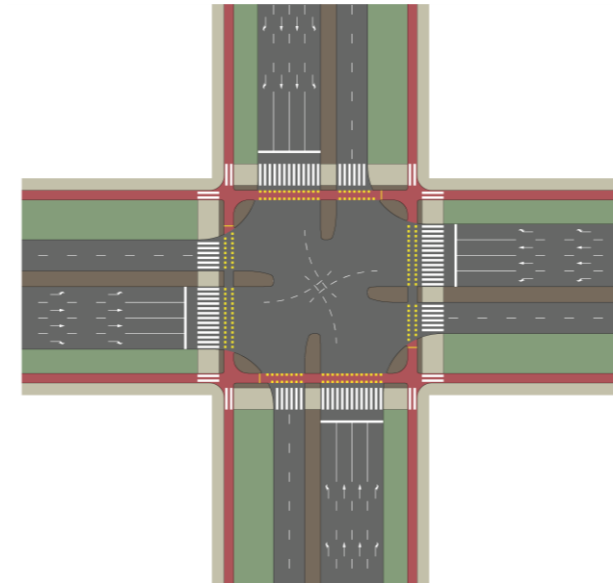
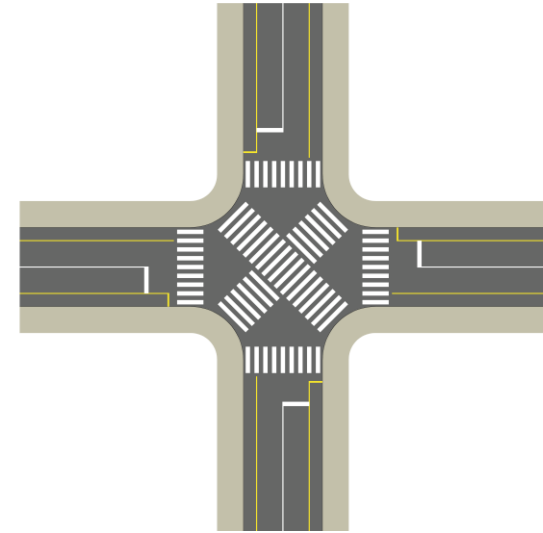
Útfelület

- Útkategóriákra vonatkozó **főbb tervezési paraméterek** meghatározása
- **Közúti jelzésrendszer** – burkolati jelek, táblák
- **Forgalomcsillapítási eszközök**
- Kerékpárforgalmi létesítmények

Csomópontok / alapelvek; főszabályok

- **Útkategóriák** lehetséges csomópontjai
- **Egységességre** törekvés: **típusmegoldások** előnyben részesítése
- **Hármas tagolás:**
 - ideális elrendezések
 - minimális elrendezések - *hiányos kialakítás, **kompenzációk** szükségesek*
 - tiltott elrendezések
- Kapacitásszámítás mellett: **közlekedésbiztonsági** megfontolások, **legvédtelenebb úthasználók** figyelembe vétele
 - Középsziget általános alkalmazása gyűjtő- és főúton
 - Szigorúbb szabályok jelzőlámpa nélküli gyalogátkelőknél

Kerületi gyűjtőutak / Kerületközponti utca

- **Az átmenő egyéni gépjárműforgalom áterelése a gyűjtőutakról a fő- és tranzitutakra**
- **Épített beavatkozások a forgalomcsillapításban**
- **Ahol releváns, a közösségi közlekedés előnybe hozása**
- **Megőrizni/kialakítani kívánt szolgáltatásoknak megfelelő szegélymenti funkció mix**
- **Forgalomnagyságnak megfelelően elválasztott/kialakított kerékpáros infra, járdaszélességek**

Helyi lakóutcák

- **Ahol az autók csak vendégek**
- **Beépítés típus adta sűrűségnek megfelelő megoldások**
- **Egységes sebességcsökkentés, zónák kialakítása**
- **Parkolási szabályozás felülvizsgálata, hosszútávú közterületi parkolás csökkentése**

Iskolautcák

<https://bkk.hu/fejlesztések/sulizona-program/>

Suli-zóna - Közúti veszélyek csökkentése az iskolák környezetében

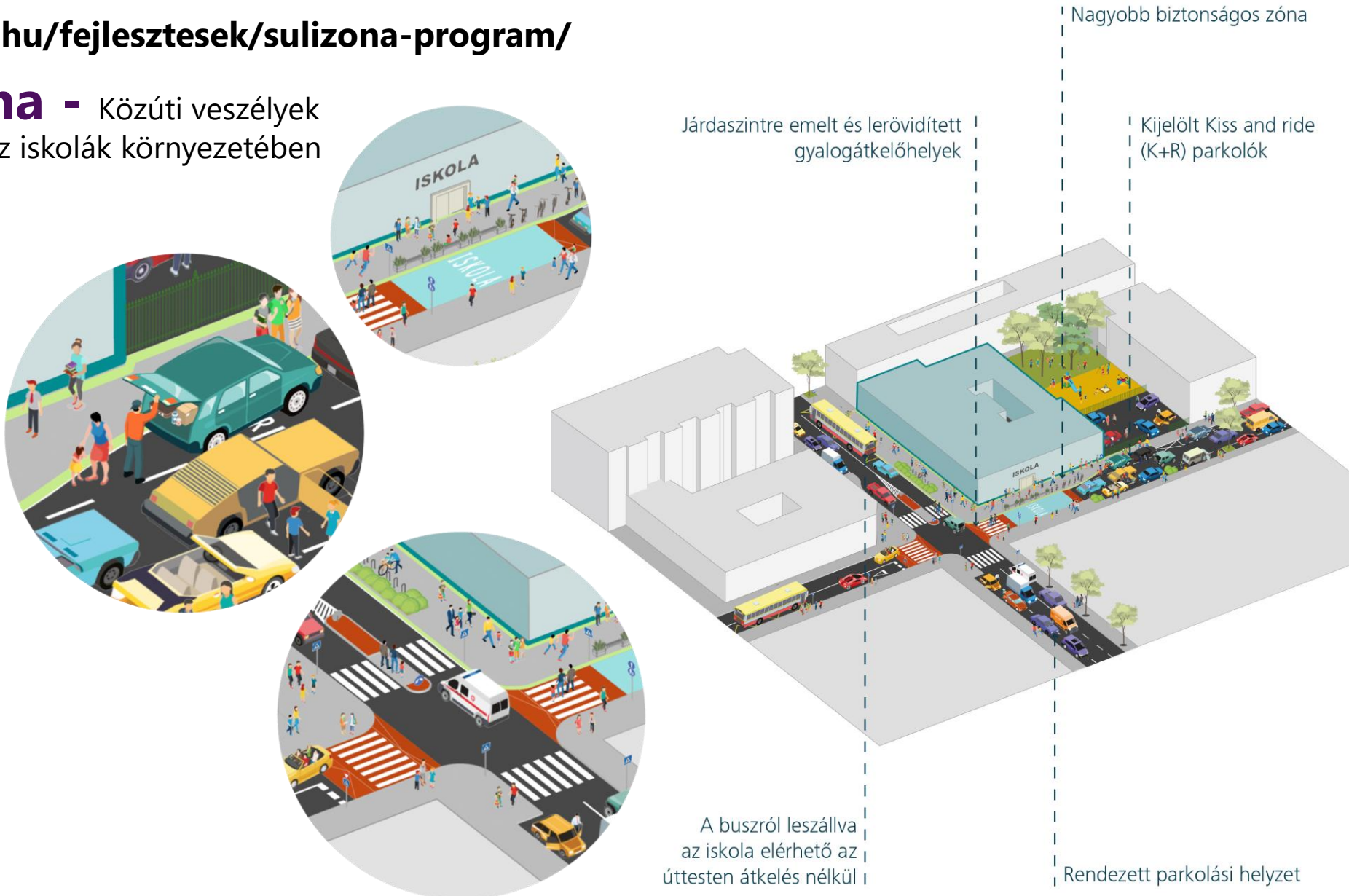

SULI
ZÓNA

MÓDOSÍTOTT ISKOLAKÖRNYEZET

Az iskolakörnyezeti közúti veszélyek csökkentésére és a torlódások enyhítésére használható eszköztár:

SULI
ZÓNA

Hasznos linkek:

<https://bkk.hu/fejlesztések/sulizona-program/>

<https://bkk.hu/fejlesztések/kozteruletek-es-kozutak-tervezesi-utmutatoja/>

<https://bkk.hu/magunkrol/strategia/>

[**egeszsegesutcak@bkk.hu**](mailto:egeszsegesutcak@bkk.hu)

TOP PLUSZ 4.1.1-23

EGÉSZSÉGES UTCÁK PROGRAM

EGÉSZSÉGES UTCÁK PÁLYÁZAT CÉLJAI ÉS SZAKMAI ELVÁRÁSAI

Budapest Főváros Főpolgármesteri Hivatal

2024.03.12.

**Zöld
Budapest**

TARTALOM

1. PÁLYÁZATI PROGRAM SZAKMAI

CÉLKITŰZÉSE

2. MEGALAPOZÓ DOKUMENTUM SZAKMAI

TARTALMA

3. ÖSSZEVONT TERVZSŰRI TAPASZTALATOK

4. UP2030

MI AZ EGÉSZSÉGES UTCÁK?

- A „Healthy Streets” módszertant Lucy Saunders, egy brit egészségügyi szakember a XXI. századi városi élet negatív egészségügyi, közlekedési és környezeti hatásaira válaszként alkotta meg
- Célja, hogy közterületeink fejlesztése során olyan megközelítést alkalmazzunk, hogy a biztonságos aktív közlekedést és az egészséges életmódot támogató utcákat hozzunk létre

HOGYAN MŰKÖDIK?

- **10 indikátor** mögött **18 mérőszámon** alapuló, összetett mérési/számítási módszer van
- Budapesti viszonyok figyelembevételével módosított, kiegészített mérőszámokon alapuló értékelési eszköz elkészült
- Meglévő állapot és a tervezett állapot közötti változást értékeli, hogy minél egészségesebb közterületeket hozzunk létre.

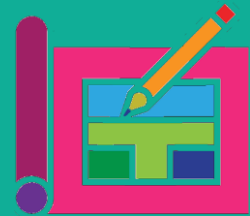

MIÉRT HASZNOS?

- Segíti a tervezőket abban, hogy az egész utcáról az ember igényeit szem előtt tartva gondolkodjanak
- Támogatja a kommunikációt a tervezők és az érdekeltek (megbízó, felelős szervezetek) között
- Könnyen bemutathatóvá teszi a tervvel kapcsolatos előnyöket
- Fejlesztések ütemezése, priorizálása
- Tervváltozatok összehasonlítása és kiválasztása (döntés támogatás)
- Megvalósult fejlesztés értékelése

SZEMLÉLETBŐL PÁLYÁZAT

AZ EGÉSZSÉGES UTCÁK PÁLYÁZAT SZAKMAI TARTALMA AZ EGÉSZSÉGES UTCÁK MÓDSZERTANON, MÉRŐESZKÖZÖN ALAPUL:

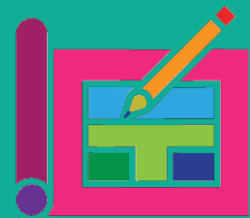
Önállóan támogatható tevékenységek >>

Egészséges Utcák mérőszámaival összhangban:

- A: Gyalogos- és kerékpáros közlekedés fejlesztése, a gépjárműforgalom csillapítása, akadálymentesítés
- B: Zöld- és kékinfrastruktúra fejlesztése, ökológiai szempontok érvényesítése
- C: Befogadó, közösségi aktivitást ösztönző közterületek létesítése

Legalább 1 önállóan támogatható tevékenységet szükséges megvalósítani az A) pontnál felsorolt tevékenységek közül, és legalább 1 önállóan támogatható tevékenységet szükséges megvalósítani a B) pontnál felsorolt tevékenységek közül.

SZEMLELETBŐL PÁLYÁZAT

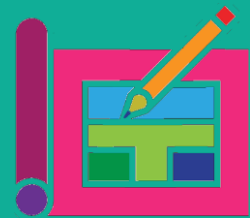

Önállóan nem támogatható tevékenységek >>

Komplexitás szempontjainak megfelelő tevékenységek:

- Kötelezően megvalósítandó tevékenységek:
 - nyilvánosság biztosítása
 - közösségi tervezés és kommunikáció
- Választható tevékenységek, például:
 - közösségi aktivitást segítő tevékenységek
 - közterületi sporteszközök
 - meglévő illemhely korszerűsítése
 - utasváró indokolt telepítése
 - meglévő teresedések burkolatának zöldfelületté alakítása

PÁLYÁZAT-LEBONYOLÍTÁS

Pályázat

Döntés, eredményhirdetés,
támogatási szerződés

Megvalósítás

Megalapozó
Dokumentum
(MAD)

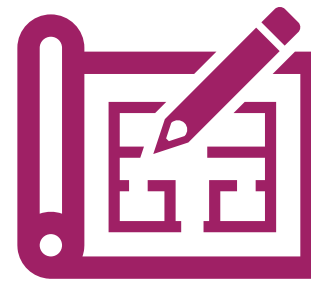
Támogatási
kérelem

Engedélyezési
tervi szint

Mérföldkövek kidolgozása
- Engedélyezési
folyamatok
- Kiviteli terv

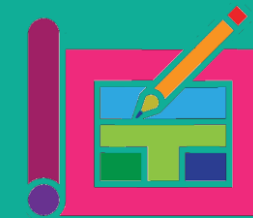

1. Összevont
Tervzsűri

2. Összevont
Tervzsűri

MEGALAPOZÓ DOKUMENTUM (M.A.D.)

FŐBB TARTALMI ELEMEEK:

részletes információ az „Útmutató a megalapozó dokumentum elkészítéséhez” című IH anyagban.

TERVDOKUMENTÁCIÓ:

részletes információ a „Szakmai Útmutató” című anyag 23. oldalán

- Konceptiótervi szintű építészeti-műszaki tervdokumentáció (átnézeti helyszínrajz M1:1000 és kiemelt részletek M 1:500)
 - Kidolgozottság szintje:
 - jelenlegi és tervezett állapot bemutatása, olyan részletezettséggel, hogy megítélhető legyen a változás
 - tervezett keresztmetszeti módosítások, forgalomtechnikai beavatkozások helyének, hatásának átgondolása a várt eredmény elérése érdekében (forgalom mennyiség és sebesség csökkentése, kerékpáros, gyalogos szempontok érvényesítése)
 - tervezett zöldfelületek, növényalkalmazás bemutatása (fenntarthatósági szempontok figyelembe vétele)
 - csapadékvíz kezelés, helybentartás lehetőségének vizsgálata, választott megoldás bemutatása

Összevont tervzsűri tapasztalatok

Közlekedés

- A program egyik kritikus eleme a parkolóhelyek száma:
 - valódi változást a legtöbb utcában csak a parkolóhelyek számottevő csökkentésével lehet elérni
 - azokban a projektekben, ahol jelentősen csökkentették a parkolóhelyeket, jellemzően sokkal jobb minőségű téralakításra van lehetőség
- Elsikkadó szempont a járdák szélessége:
 - egy utca akkor lesz „egészséges”, ha nemcsak a szabvány minimumot biztosítjuk, hanem annál egy fokkal magasabb komfortszintet mind szélességben, mind az utca keresztezhetőségében
- Bár a pályázati kiírás egy-egy utca átalakítására szól, az autóforgalom nagyságának csökkentése – amelyen sok múlhat a projekt sikeressége szempontjából – jellemzően a környék hálózatának átgondolását is igényli.

Összevont tervzsűri tapasztalatok

Zöld -, és kékinfrastruktúra

- A program egyik fontos eleme az utcák klimatikus állapotának javítása:
 - zöldfelületek kialakítása, növelése
 - utcák érdemi fásítása, talajkapcsolatos faültetés
 - csapadékvíz helybentartás
 - átfogó zöld koncepció kialakítása, tájépítész bevonása
- Felmerült problémák:
 - meglévő növényállomány felmérése nem történt meg
 - szabdalt, kis területű, keskeny zöldsávok kialakítása
 - esetleges jellegű, koncepció nélküli zöldfelületek létrehozása
 - üzemeltetési, fenntartási gondok
 - planténerek alkalmazása faültetéshez
 - vízáteresztő burkolat, csapadékvíz szikkasztás, Stockholm/gyökércellás rendszer nem megfelelő alkalmazása

BUDAPEST

ÖSSZEVONT TERVZSÚRI TAPASZTALATOK

Térépítészet

- Több esetben a kreatív, az utca adottságaihoz igazodó ötletek helyett a plusz pontokat jelentő elemek gépies beillesztését tapasztaltuk.
- Térépítészetileg nem egységes megjelenésű tervek:
 - szegélyének vonalvezetése
 - zöldfelületek mérete, formája
 - a biztonságos gyalogos keresztezést folyópályán is javasolt több helyen kialakítani
 - gyalogos zónát pontszerűen szűkítő berendezések elhelyezése
 - pollerek alkalmazása túlzott mennyiségben, gyalogos közlekedést akadályozó módon
 - Környező épületek funkciójának, igényeinek vizsgálata elmaradt
 - intézmények előtt bejárati teresedés, akár teljes keresztmetszetű tér kialakításának lehetősége (intézmények bevonása a tervezésbe)
 - meglévő/fejlesztés hatására megjelenő vendéglátóhelyek számára kitelepülésre alkalmas hely biztosítása

BUDAPEST

ÖSSZEVONT TERVZSÚRI TAPASZTALATOK

- Fontosnak tarjuk, hogy a kiválasztott utcában olyan beavatkozások jelentsék az érdemi változást, amelyek az alábbi mérőszámokat is érintik
 - Gépjárműforgalom (sebesség+forgalom nagysága)
 - Gyalogos és kerékpáros közlekedés
 - járda és kerékpáros infrastruktúra szélessége, minősége
 - kereszteződési lehetőségek, azok biztonságossága
 - Zöldfelületek (fák + egyéb zöldfelületek)
 - Csapadékvíz-kezelés
- Sztenderdizált átalakítási sémák alkalmazása helyett az utcák egyedi arculatának megőrzése mellett, az utcában jelenlévő funkciókhoz is igazodó fejlesztése a cél.
- Nem minden utca alkalmas – ugyanannyira – erre a pályázatra, sikeres pályázathoz meg kell találni azt, amelyben a legtöbb lehetőség rejlik, van mód jelentősebb változás elérésére optimális átalakítással.

BUDAPEST

UP 2030 projekt áttekintés

UP2030

Koordináció	Fraunhofer IAO
Partnerek	47 partner 14 országból
Projekt típus	Horizon Europe Innovation Action
Időtartam	2023.01 – 2025.12 (36 hónap)
EU hozzájárulás	€11 081 846

UP2030 hozzá járul a **Climate City Contract** implementációjához, támogatva az **EU Cities Mission**

UP2030

This project has received funding from the Horizon Innovation Actions under the grant agreement n° 101096405.

Pilot városok

9 európai város

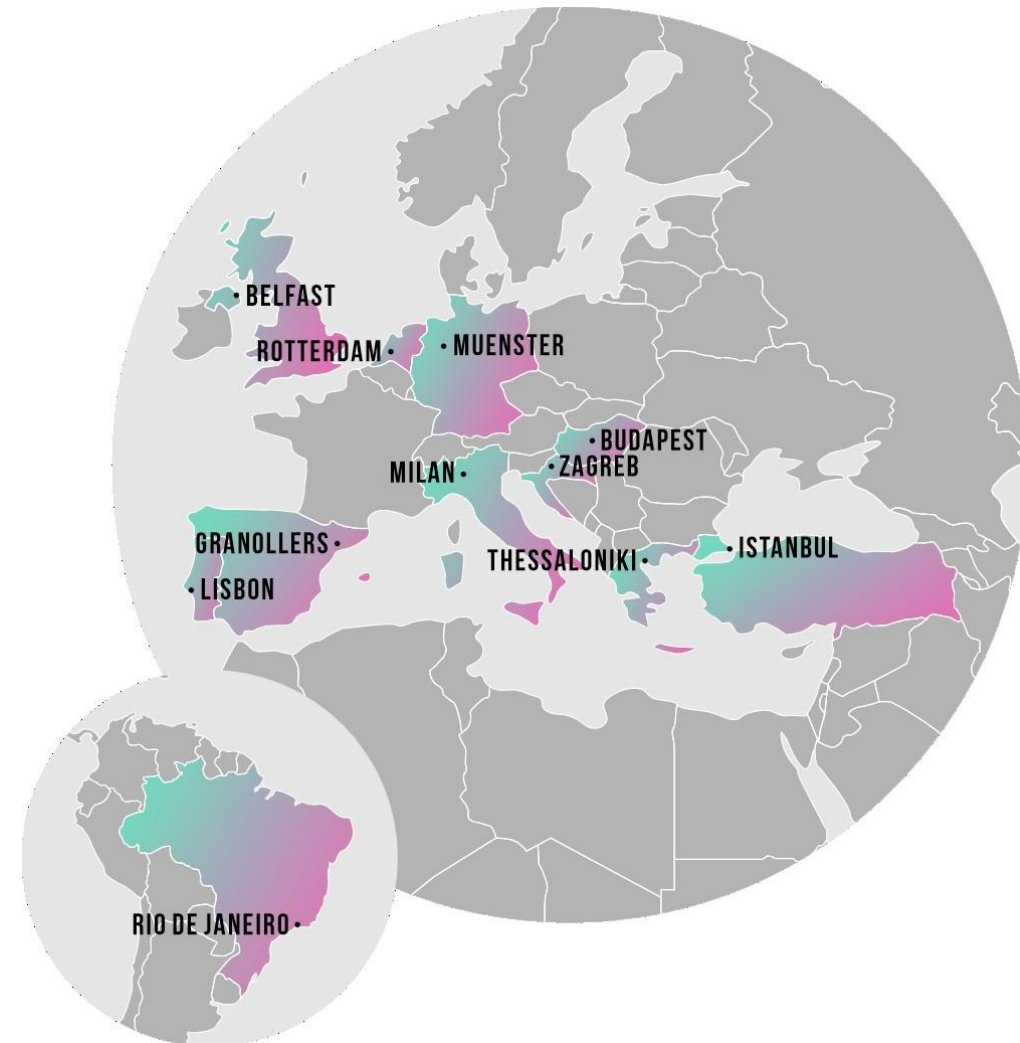
- Belfast (UK)
- **Budapest (HU)**
- Granollers (ES)
- Milánó (IT)
- Münster (DE)
- Lisszabon (PT)
- Rotterdam (NL)
- Thesszaloniki (GR)
- Zágráb (HR)

1 társult ország városa

- Istanbul (TR)

1 megfigyelő város

- Rio de Janeiro (BR)

Az általános cél az, hogy támogassa a városokat a szocio-technikai átmenetek előmozdításában közös víziók, útvonaltervek kialakításával és cselekvések végrehajtásával annak érdekében, hogy megfeleljenek a klímaneutralitás és a társadalmi innováció céljainak.

Érdekelt felek aktív bevonása az igények felméréséhez

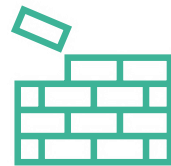
Megvalósítási útvonalak kidolgozása és személyre szabott módszertanok a városrészek számára

Élhetőbb, befogadóbb, méltányosabb és ellenállóbb városrészek megteremtése

A megoldások városi szintű elterjedésének támogatása az irányítás és a finanszírozás révén.

Tanulságok megosztása a felmerülő akadályok leküzdéséhez

Demonstrációs projektek sikeres végrehajtása

UP2030

planning and design approaches, standards, codes and policies for urban transformations

city's stakeholder ecosystem to co-develop urban planning and design enabled transformation pathways

our neighborhoods using built & natural environment prototypes, supportive models & tools for planning and design

governance arrangements, financial mechanisms, policy development & decision-making for urban planning

activities to raise awareness and transfer knowledge across European cities and beyond

Az átalakulást elősegítő „5UP” innovatív módszertan kialakítása.

Pilot projektek végrehajtása a módszertan és eszközök alkalmazásával a 11 városban.

A részvételi megközelítések elősegítése a prioritások összehangolásához a döntéshozatalban és a politikai folyamatokban.

Irányítási, szakpolitikai, jogi és pénzügyi ajánlásokat tartalmazó iránymutatások.

Jelenleg a projekt a „vízióalkotás” fázisban van, ahol a konzorcium támogatásával alakítjuk ki a budapesti projekt vízióját és megvalósítási lépéseit

UP2030

This project has received funding from the Horizon Innovation Actions under the grant agreement n° 101096405.

BUDAPEST

1. Egészséges Utcák szempontrendszer **ismerje és alkalmazza a szakma** (építészek, tájépítészek, tervezők, várostervezők és felsőoktatási intézmények) a közterületeket érintő város- és ingatlanfejlesztési gyakorlatban.
2. A **budapesti Egészséges Utcák tudásközpont létrehozása** a módszertan terjesztéséhez és adaptálásához, professzionális diszkurzus megteremtéséhez, tudásközpont létrehozásához, módszertan aktív terjesztéséhez.
3. **Budapestiek beszéljenek, gondolkodjanak arról**, hogy az utcájuk, lakóhelyük mennyire „egészséges”, alakuljon ki ezzel kapcsolatos elvárás a budapestiekben.
4. Az Egészséges Utcákkal kapcsolatos **közösségi térképezési eszközök tesztelése** közvélemény-kutatáshoz, lehetséges projektek és fejlesztési célok meghatározásához, valamint a tudatosság növelése érdekében.
5. Készítsünk **útmutatókat, szabványokat** a saját cégeinknek, kerületeknek és érintett tervezőknek.
6. **Piaci és egyéb szereplők bevonása**, akik (anyagilag is) érdekeltek és a változás motorjai lehetnek.
7. Társadalmasítás támogatása a kerületeken keresztül (helyi lakosok bevonása) a tervezésbe és megvalósításba.
8. **Egészséges Utcák pályázat** megvalósítása, nyertes projektek implementációja.

Egészséges Utcák Tudásközpont létrehozása

UP2030

- Különböző szakterületű és hátterekkel rendelkező szakértők, gyakorlók és érdekelt felek bevonása
- Együttműködési platform, amelynek keretén belül műhelyek, konferenciák, szemináriumok és egyéb események szervezése
- Módszertani útmutatók és oktatási anyagok fejlesztése
- Képzési programok, tanfolyamok és műhelymunkák szervezése
- Terjesztés és tudásmegosztás (pl. a Budapest portálon külön dedikált felületen eredmények, jó gyakorlatok bemutatása)
- Más szervezetekkel és érdekeltekkel együttműködés

Szakmai tagok, akik részt vesznek az UP2030 projektben

BUDAPEST

BFT Kft.

BUDAPESTI
KÖZLEKEDÉSI
KÖZPONT

járókelő

GGGI

További tagok jelentkezését várjuk az up2030@budapest.hu email címen

UP2030

This project has received funding from the Horizon Innovation Actions under the grant agreement n° 101096405.

BUDAPEST

Egészséges Utcák pályázatban társadalmi bevonás támogatása

UP2030

Az UP2030 projekt keretein belül különböző eszközökön keresztül kapunk támogatást a technikai partnerektől a projektek megvalósításában. Kiemelt célunk a kerületek társadalmasítási törekvéseinek támogatása, amelyhez 3 eszközt implementációját támogatjuk:

Community Maps
(„Közösségi térképek”)

Storytelling for Participatory
Exchange („Történetmesélés
a részvételi párbeszédért”)

Design Clips

Child & Youth Friendly Urban
Design Methods („Gyermekek- és
ifjúságbarát várostervezési
módszerek”)

További tagok jelentkezését várjuk az up2030@budapest.hu email címen

UP2030

This project has received funding from the Horizon Innovation Actions under the grant agreement n° 101096405.

Társadalmasítást támogató eszközök:

Community Maps

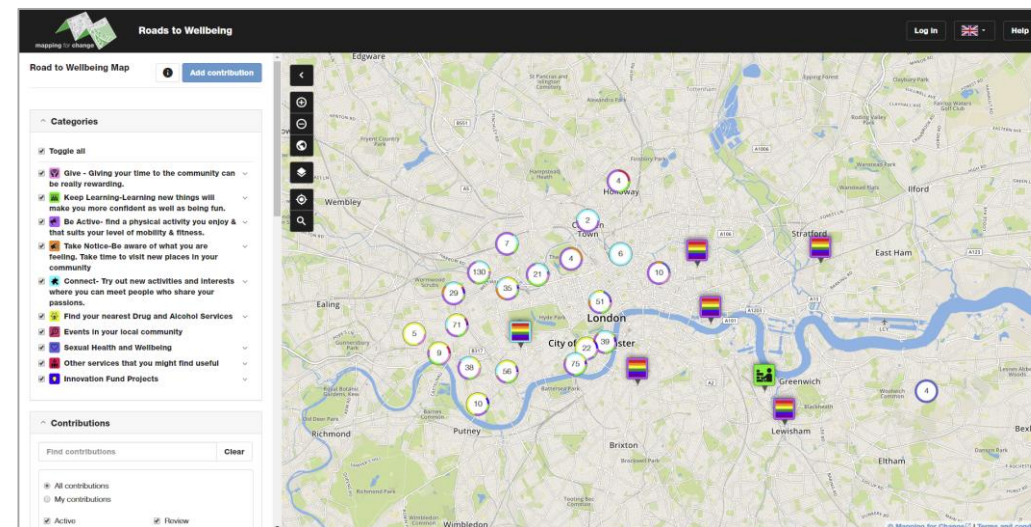

UP2030

Mobil-barát online alkalmazás a nyilvánosság inkluzív és transzparens bevonásához. Komplex információk vizualizálása és megosztása térképen és térinfomatikai technológiák felhasználásával.

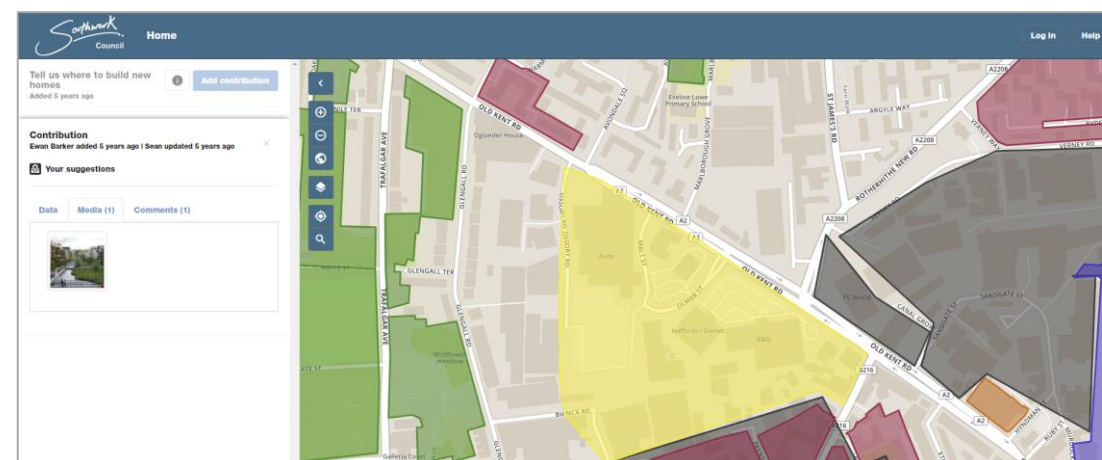
Felhasználás

Adatok, információ és vélemények gyűjtése, közös létrehozása, és vizualizálása, valamint dialógus megteremtése különböző léptékekben (lokális és globális).

Implementáció

1. Térkép kialakítása: meglévő adatok és adatgyűjtési célok alapján
2. Hozzáférési jogok és terjesztési módszerek
3. Térkép összeállítása (GDPR-nak megfelelő Geokey adatbázisban)
4. Terjesztés, bevonás és adatgyűjtés

UP2030

This project has received funding from the Horizon Innovation Actions under the grant agreement n° 101096405.

BUDAPEST

Társadalmasítást támogató eszközök:

Storytelling for Participatory Exchange

ISOCARP INSTITUTE
Centre for Urban Excellence

UP2030

Mesterséges intelligencia által generált vizualizációk készítése a városlakók által egy specifikus kérdéssel kapcsolatban (pl. az utca fejlesztése) elmondott „történet” alapján. Isocarp által vizualizációk elemzése és megvalósítható ajánlások kidolgozása.

AI Story Generator

Enter a short plot, and we'll generate a unique story for you!

Submit

Felhasználás

Információmegosztás, adatgyűjtés (helyi ismeretek összegyűjtése), dialógus megteremtése

Implementáció

1. Dedikált tréning a önkormányzatnak
2. Digitális „történetmesélő” eszköz használata a városlakókkal (workshopokon)
3. Személyre szabott ajánlások kidolgozása az eredmények alapján

UP2030

This project has received funding from the Horizon Innovation Actions under the grant agreement n° 101096405.

BUDAPEST

Társadalmasítást támogató eszközök:

Child & Youth Friendly Urban Design Methods

Részvételiséget támogató „eszköz” olyan kisléptékű beavatkozások tervezésére, amelyek javítják egy adott közterület térbeli minőségét, különösen a gyermekek és fiatalok számára. Az eredményeket a DC dolgozza fel.

Felhasználás

Iskolautca projektek

Implementáció

1. Az eszköz a helyi környezethez/projekt szükségleteihez való igazítása
2. Workshopok gyerekekkel
3. Eredmények feldolgozása, hogy beépíthetők legyenek a projekt végleges terveibe (megoldások/ötletek kiválasztása az eszközből).

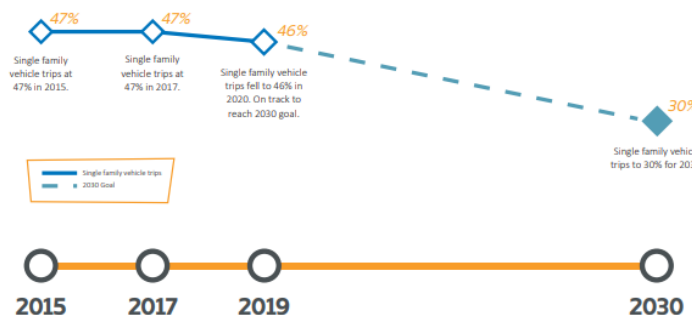
Design Clips

UP2030

2030 Goal: Mode Shift

By 2030, the program will reduce single family vehicle trips from 46% in 2020 to 30% by 2030.

UP2030

This project has received funding from the Horizon Innovation Actions under the grant agreement n° 101096405.

BUDAPEST

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

**Zöld
Budapest**

Egészséges utcák a gyakorlatban

Lukács Máté
operatív vezető
Járókelő Közhasznú Egyesület

A Járókelő csapat 2012 óta segít a városlakóknak abban, hogy jelezhessék a kátyúkat, letört szemeteseket, lekopott zebrákat és egyéb közterületi problémákat a lakóhelyükön.

- 23 településen elérhető szolgáltatás,
- 100 fős csapat,
- 140 000 kezelt bejelentés,
- 95 000 megoldott közterületi probléma,
- Évente közvetített új bejelentések:

2020-ban
18 000

2021-ben
18 000

2022-ben
20 000

2023-ban
21 500

Egészséges utcák Budapesten

2011 - Lucy Saunders megalkotta a koncepciót

2014 - A TfL beemelte a gyakorlatába

2019 - Megjelent a magyar fordítás a Járókelő kiadásában

2022 - Elkészült a budapesti módszertan

2024 - Egészséges utcák pályázat

Járókelő.hu x Egészséges utcák: közterületi problémák megoldása, élhetőbb, biztonságosabb, inkluzívabb épített környezet megteremtése

Jó gyakorlatok

Közterületek újraosztása

- Zöldíteni, de nem a gyalogos felületek rovására.
- Parkolóhelyek számának csökkentése, rézsűs parkolás megszüntetése.
- Rendszerszintű tervezés: Gyalogos és kerékpáros infrastruktúra hálózatosodásának megteremtése és biztonságos kialakítása.
- Mobilitási pontok az úttesten.
- Járdák szélesítése a kereskedelem és közterületi időtöltés segítése érdekében.

Akadálymentes közlekedés biztosítása

- Kiemelt csomópontok létesítése.
- Homogén felületű burkolat alkalmazása.
- Utcaszakaszokon belüli szintbeli átkelési lehetőségek: ajánlott 50 méterenként.

Izgalmas, multifunkcionális közterületek

- Alulhasznosított területek fejlesztése (*placemaking*):
 - Kültéri aktivitás ösztönzése: *játszótér minden korosztály számára (!), fitness park, ülőbútorok, árnyékolók, párapuk stb.,*
 - Programszervezés, közösségépítés,
 - Zöldfelület fejlesztés, közösségi kertek

Jó példák a VIII. kerületben:

- Déri Miksa utca
- Losonci téri ltp.

Igazodás a helyi igényekhez

- Általános forgalomcsillapítás:
 - *átmenő forgalom kizárása,*
 - *zaj, és légszennyezés csökkentése,*
 - *biztonságérzet növelése*
- Idősek, mozgássérültek, kisgyermekesek segítése:
 - *széles járda,*
 - *akadálymentesítés,*
 - *ülőhelyek,*
 - *árnyékolás,*
 - *vízvételi lehetőség*
- Szolgáltatók, kereskedők támogatása:
 - *teraszlétesítés feltételeinek megteremtése*

Klíímaváltozás mitigáció és adaptáció

- Funkcionális zöldítés:
 - *talajkapcsolatos fák,*
 - *zöld homlokzatok*
- Árnyék biztosítása:
 - *természetesen és mesterségesen*
- Esővíz helyi felhasználása, szikkasztása:
 - *esőkert,*
 - *szikkasztóárok*

A pontozási rendszer hátrányai

Hátrányok

A 18 pontos értékelési módszertan kiindulópontnak jó, de...

- ...ha minél több van valamiből, annál több pont jár: pl. túl sok ivókút,
- ...nem csak fákban és bútorokban kell gondolkodni, hanem közösségben! A *‘Van mit látni és csinálni’* indikátor esetében közösségi programszervezés is szükséges: pl. Déri Miksa utca
- ...a fenntartás nem jelenik meg szempontként, pl. pénzügyi tervezés, közösség bevonása a gondozásba,
- ...az elméleti sebességkorlátozás (pl. Zóna 30) a fizikai környezet által is legyen kikényszerítve!

Miről ne szóljon a terv?

Nem kívánatos irányok

- Fundamentális beavatkozás nélküli építkezés: nem a ráncfelvarrás a cél, hanem az élhetőség,
- Parkolóhelyek számának növelése: párhuzamos helyett merőleges vagy rézsűs,
- Közlekedők közötti konfliktusok megteremtése: gyalogos és kerékpáros forgalom vegyítése,
- Egybefüggő öntött aszfalt felületek építése.
- Közintézmények, főként óvodák és iskolák előtti felületek parkolóvá alakítása → *Lásd bővebben BKK Iskolautcák*

Köszönöm a figyelmet!

Járókelő Közhasznú Egyesület

Lukács Máté

lukacs.mate@jarokelo.hu